

Persoons Gebonden Budget

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 is de nieuwe WMO van kracht. In deze wet is opnieuw beschreven op welke wijze gemeenten hun burgers dienen te ondersteunen in het maatschappelijk participeren. Een kernwoord hierbij is Meedoen. Iedere burger moet, ondanks eventuele beperkingen, kunnen meedoen in deze maatschappij. De gemeenten hebben hierbij de plicht om de ervaren belemmeringen voor de burger waar mogelijk op te heffen, zodat deze kan meedoen in de maatschappij.

Dit kan door het inzetten van vrijwilligers, algemene voorzieningen of specialistische ondersteuning, maar ook door zgn. maatwerk-voorzieningen, waarbij individueel passende oplossingen worden gezocht bij een individuele vraag van een burger die langdurig (meer dan 6 maanden) belemmeringen ervaart. Vanaf 2015 zijn gemeenten verplicht om deze burger, die daar recht op heeft, een middel of zorg in natura te bieden om de problemen op te heffen, of hem/haar een hoeveelheid geld te geven om zelf een passende oplossing te kunnen aanschaffen, het Persoons Gebonden Budget (PGB).

2. Een PGB

Een PGB is dus een geldbedrag wat de burger van de gemeente kan krijgen om zelf een noodzakelijke voorziening, zoals een rolstoel, te kopen. Voor deze burger betekent dat:

- Eigen regie en eigen verantwoordelijkheid;
- Individuele keuzemogelijkheden en passende oplossingen;
- Zelfredzaamheid en participatie.

Een PGB moet vergelijkbaar zijn met een voorziening in natura en voldoende zijn om de benodigde voorziening in te kopen.

In dit kader is het daarom ook belangrijk kennis te hebben van de 3 kernbegrippen uit de WMO 2015 en de uitwerking hiervan:

2.1. Keuzevrijheid

De burger moet de mogelijkheid hebben om daadwerkelijk te kunnen kiezen tussen zorg in Natura of een PGB. Dat betekent dat de gemeente:

- De burger informeert over het bestaan van het PGB naast zorg in natura en de verschillen tussen beiden. Daarnaast zorgt de gemeente dat duidelijk is wanneer er voor een PGB kan worden gekozen en maakt men deze informatie transparant bij elke aanvraag;
- Een PGB altijd aanbiedt, ongeacht de voorziening die wordt aangevraagd. Een PGB is geen second-best optie.
- Een echte keuze creëert tussen de voorziening in Natura en het PGB. Geen van beide mogelijkheden mag belemmerd worden door de aanvraagprocedures, de duur van de aanvraag of de mogelijke uitkomst. Beiden regelingen dienen parallel naast elkaar te bestaan.

Met deze kennis kan men dus zeggen dat de burger op diverse terreinen een keuze moet kunnen maken. Men moet kunnen kiezen tussen zorg in natura of een PGB. Met het PGB moet de burger een voorziening kunnen kiezen die bij hem past en daarbij moet de voorziening op passende wijze de ervaren beperkingen kunnen compenseren.

2.2. Vergelijkbaar en toereikend

Het PGB moet daarnaast toereikend zijn om tot een vergelijkbare compensatie van de beperking te komen. Dat betekent dat hierbij het uitgangspunt, het compenseren van de ervaren beperking, leidend is het oplossen van de vraag en niet zozeer de tegenwaarde van de voorziening in natura.

Om toch een PGB te bepalen zullen veel gemeenten de hoogte van het PGB koppelen aan de tegenwaarde van de “goedkoopst adequate” voorziening. Dit uitgangspunt is een *GEEN* wettelijke noodzaak, maar refereert aan de voormalige uitgangspunten van de “oude” WVG.

Het is daarom belangrijk om te blijven kijken naar wat adequaat is. Pas bij meerdere adequate oplossingen, kan men een keuze maken voor de goedkoopste.

Hoewel het koppelen van het budget aan de waarde van de gelijksoortige voorziening in natura niet verboden is, is het wel van belang om te kijken of de burger met het PGB wel zijn voorziening kan realiseren. De burger heeft immers geen mogelijkheid om bij de leverancier zijn kwantumkortingen te bedingen, waardoor het PGB erg laag zou kunnen uitvallen om de voorziening te realiseren. Dat is niet de bedoeling! Het resultaat van het PGB en natura dienst vergelijkbaar te zijn, het compenseren van de beperking.

2.3. Individuele weging

De beoordeling van de aanvraag voor ondersteuning is op individuele basis. Het bepalen van de benodigde voorziening, al dan niet in PGB, is maatwerk. Zowel binnen natura als binnen het PGB beperkt dit zich niet tot het beschikbare aanbod. Bij specifieke vragen kunnen en mogen er individuele oplossingen worden bedacht met een, als dat nodig is, afwijkend budget.

2.4. Conclusie

Voordat men een aanvraag doet in een gemeente is het goed om zich te informeren over de PGB afspraken in de gemeente. Hoe is men omgegaan met de PGB-uitgangspunten “keuzevrijheid”, “vergelijkbaar en toereikend” en de “individuele weging”. Zijn deze zodanig ingevuld dat men een vrije afweging kan maken tussen een voorziening in natura of een PGB en kan men daarmee de ervaren beperking compenseren?!?!?!

3. De positie van de gemeente

Per 2015 dient de gemeente dus duidelijk een gelijkwaardige keuze te bieden tussen voorzieningen in natura en een PGB. De gemeente mag een PGB regeling niet zo ingewikkeld maken dat het geen gelijkwaardige voorziening wordt.

Wel mag de gemeente eisen stellen aan de aanvrager, zoals de algemene voorwaarden voor de WMO, die eigenlijk in elke gemeente spelen:

- De aanvrager is langdurig (meer dan 6 maanden) beperkt en aangewezen op ondersteuning om te kunnen meedoen aan de samenleving;
- Er is een maatwerkvoorziening nodig, de algemene voorzieningen zijn niet afdoende;
- De aanvrager is, al dan niet met behulp van zijn netwerk, in staat zorg te dragen voor een verantwoorde afhandeling van de plichten die bij een PGB horen;
- De aanvrager kan gemotiveert aangeven waarom hij gebruik wil maken van een PGB;
- De mogelijke maatwerkvoorziening (de rolstoel) dient als passend gevonden te worden, door de gemeente, om de ervaren beperkingen te compenseren.

3.1. Weigeren of intrekken

De gemeente mag een eventuele aanvraag voor een PGB weigeren of intrekken als:

- De aanvrager onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt die anders mogelijk tot een andere uitkomst hadden geleid;
- De aanvrager van plan is het PGB geld niet volgens het budgetplan te besteden of dat in het recente verleden (3 jaar) al heeft gedaan;
- De aanvrager niet (meer) voldoet aan de voorwaarden om een PGB te mogen uitvoeren. Als iemand niet in staat is om verantwoord met deze taken om te gaan, dan mag hij/zij zich ook laten vertegenwoordigen door een aangewezen derde;
- Er sprake is van spoedeisende zorg. In dat geval kan men de procedures van het PGB niet afwachten en dient snel een passend middel te worden ingezet;
- Het systeem van algemene voorzieningen te belangrijk is om veel mensen de keuze te geven om toch voor een PGB te kiezen. Daarmee zou de gemeente een te groot financieel risico lopen. In dit kader moet gedacht worden aan de gemeentelijke afspraken over het Aanvullend Openbaar Vervoer. Als teveel mensen hiervoor een PGB zouden willen, wordt het AOV niet meer financieel houdbaar;
- Ook mag de gemeente een PGB weigeren voor kinderen in de groei. Als het middel niet voor de komende jaren voldoet of mee kan “groeien” kan dit een belemmering zijn. Er bestaan echter wel zitsystemen die kunnen voldoen, vraag dit na bij de leverancier.

3.2. Gemeentelijke vrijheid

Bij de omzetting naar de WMO 2015 hoeft de gemeente niet meer standaard de beperkingen op de levensdomeinen te compenseren, maar kan/moet men veel meer kijken naar de individuele maatwerkoplossingen. Daarbij zijn niet alleen meer de ziekte en de beperkingen van belang, maar veel meer wat iemand wel kan, hoe zijn omgeving eruit ziet en wat zijn financiële zelfredzaamheid is. Daarnaast is het van belang of er gebruik gemaakt kan worden van de algemeen gebruikelijke voorzieningen (bijv. de 1-hendelmengkraan, de bakfiets, de inductiekookplaat of een wasdroger) of de algemene voorzieningen (peuterspeelzaal, maaltijdvoorziening, tuinonderhoud). Met name op de gebieden:

- Financiële zelfredzaamheid;
- Gebruikelijke zorg;
- Algemeen gebruikelijke voorzieningen;
- Algemene voorzieningen;
- Goedkoopst compenserend;
- Voorzienbaarheid.

Valt te verwachten dat gemeenten gaan sturen en waar mogelijk grenzen zullen trekken, ongeacht of de burger heeft kunnen anticiperen of niet. De afgelopen jaren lieten al veelvuldig zien dat er grote discussies zijn op deze gebieden tussen burger en overheid.

3.3. PGB voor Elektrische Rolstoelen

Voor een PGB voor een elektrische rolstoel moet men rekening houden dat de gemeente:

- Bij twijfel grondig zal kijken of er echt een “dure” elektrische rolstoel echt nodig is of dat een handbewogen rolstoel of scootmobiel wellicht ook adequaat is om de beperkingen te compenseren;
- Vervolgens snel akkoord kan geven voor het verzoek om deze passende maatwerk oplossing. De noodzaak voor een elektrische rolstoel is veelal duidelijk en bekend;

- Zal kijken of de gebruiker niet (deels) financieel zelfredzaam is en meer behoefte heeft om de rolstoel zelf te bezitten;
- Zeer nadrukkelijk op de goedkoopst compenserende voorziening zal blijven sturen. Dit zal veelal het uitgangspunt zijn voor het bedrag van het toekomstige PGB;
- Van de gebruiker verwacht dat hij/zij voor een hulpmiddel kiest dat binnen het, samen afgesproken, pakket van eisen valt;
- Het aankoopproces duidelijk en inzichtelijk wil hebben om zodoende grip te houden op het aankoopproces;
- Extra eisen kan gaan stellen aan het middel en/of de leverancier van het middel. Dit om de betrouwbaarheid van de leverancier en de deugdelijkheid van het middel waar mogelijk te borgen. Te denken valt aan certificering van het middel, lid zijn van een branchevereniging, het hebben van een kwaliteitskeurmerk etc.
- Extra voorwaarden zal stellen aan t.a.v. de service- en onderhoud van het middel. Ervaringen, in Amsterdam bijvoorbeeld, daarmee zijn duidelijk. Daar lieten gebruikers zien het middel niet verzekerd te hebben of geen/onvoldoende geld te hebben gereserveerd voor noodzakelijke reparaties, met alle gevolgen van dien;
- Zelf het middel periodiek zal willen controleren om het juiste gebruik te monitoren;
- Vooraf, tijdens de aanschaf, tijdens het gebruik en bij inlevering periodiek inzicht zal willen hebben van de totale kosten die de rolstoel met zich meebrengt. Dat betekent dat de gebruiker verplicht kan worden elke bon, vroeger of later, te overleggen aan de gemeente;
- Het middel zal willen innemen als het recht op de voorziening stopt. De gemeente is immers de financier geweest van het middel.

Niet elke gemeente zal op alle bovenstaande items het proces proberen te beheersen, maar te zien valt dat zeker een aantal van deze punten in meer of mindere mate zullen terugkomen bij de gemeentelijke processen.

4. **Wat betekent dit voor een leverancier zoals Commandeur RT?**

Voor een leverancier zoals Commandeur RT betekent de mogelijkheid van het PGB een andere instroom van cliënten. Naast de “oude” leveranciers met wie men een zakelijke band heeft, kunnen er nu andere cliënten komen die andere eisen stellen aan de leverancier.

4.1. **Persoonlijke aandacht**

De rolstoelgebruiker verwacht persoonlijke aandacht. Hij/zij zal vragen hebben en mogelijk meermaals contact zoeken voor tot koop over te gaan. Ook na de koop valt te verwachten dat men regelmatig met kleine of grotere vragen zal komen. Laagdrempelig bereikbaar zijn, bijvoorbeeld via internet, blijft hierbij belangrijk. Gezien de ervaring met de sportrolstoelen lijkt dit geen grote verandering voor Commandeur RT te worden.

4.2. **Keuzemogelijkheden en advies**

In de nieuwe omstandigheid verwacht de rolstoelgebruiker dat er actief wordt meegedacht in de advisering voor de juiste rolstoel. Dat betekent dat er goed overlegd moet worden over de wensen en verwachtingen van de klant, maar anderzijds ook dat men goed moet kijken of de wensen van de klant wel reëel zijn. De klant moet immers jaren met de rolstoel kunnen functioneren. Bij onvoldoende vertrouwen kan de cliënt gewezen worden op externe adviseurs die hij/zij mogelijk kan inschakelen. In de praktijk vraagt dit enige kennis van handicaps en beperkingen om voldoende te kunnen anticiperen op deze klantgroep.

Daarnaast is het belangrijk om ook een breed assortiment aan te kunnen bieden. Op dit moment kan bijvoorbeeld gekozen worden uit diverse modellen rolstoelen voor binnen- en buitengebruik en men moet daarover goed kunnen overleggen met de leverancier. Een leverancier moet zeker in dit geval ook zo goedkoop en adequaat adviseren omdat men te maken heeft met een budget. Voordeel is zeker wel dat de klant een eigen keuze mag maken in uitstraling, snelheid, uitvoering, actieradius enz.

4.3. Prijs

Van de gemeente heeft de klant een budget meegekregen wat veelal gebaseerd is op de goedkoopst adequate voorziening in natura. Dit budget kan beperkt zijn, daarom is goede indicatie zo belangrijk. De klant is echter vrij om zelf geld toe te leggen om een betere rolstoel te verkrijgen. De vraag is welk aandeel van de potentiële klanten hiertoe in staat is. Wel kan men gewezen worden op de mogelijke belastingaftrek voor het deel wat men zelf bijbetaalt.

Voor Commandeur RT betekent dit dat de rolstoelen duidelijk laag geprijsd moeten zijn om concurrerend te blijven. Mensen moeten hierover duidelijk worden geïnformeerd en per situatie moet gekeken worden waar het budget nog ruimte biedt om te schuiven met de financiën, zodat toch de beoogde rolstoel kan worden verkregen. Commandeur RT is hierin bereid mee te denken en financieel tegemoet te komen om toch het doel van de klant te realiseren.

Service en onderhoud

Voor veel gemeenten is dit, naast de kostprijs, een kritisch onderdeel van het PGB. Enerzijds geeft men de klant de ruimte voor eigen invulling van het PGB. Anderzijds wil men er toch van verzekerd zijn dat de burger gecompenseerd blijft in zijn beperking. In de toekenning naar de klant zullen daarom duidelijke voorwaarden worden gesteld aan het service en onderhoudscontact. Men wil namelijk niet (meer) het risico lopen dat een budgethouder na enkele jaren het budget heeft opgemaakt, terwijl een grote rekening ligt voor het onderhoud. Gemeenten zullen daarom waarschijnlijk eisen dat reparaties alleen mogen worden gedaan door een gecertificeerd onderhoudsbedrijf of de leverancier. Dat onderhoud minimaal 1x standaard gebeurt en dat de onderhoudsfirma afspraken maakt met betrekking tot de reactie op een serviceverzoek. Er zijn gemeenten die overwegen de rolstoel 1x per jaar te inspecteren.

Voor toekomstige klanten van Commandeur RT betekent dit dat er hierin voorzien moet worden door hen een eigen onderhoudscontract aan te bieden. Hierin kan staan dat Commandeur RT het onderhoud doet, maar dat een ander lokaal onderhoudsbedrijf de eerste reparaties uitvoert als accu's en banden. Ook kan de klant besluiten het onderhoud in eigen beheer te houden en reparaties per keer te betalen. In deze keuze zijn de klant en het budget leidend. Bij onderhoud door derden dient men niet te vergeten de klant op papier de afspraken hierover mee te geven.

4.4. Verzekering

Elektrische rolstoelen moeten verzekerd worden, een WA-verzekering is verplicht voor elektrische rolstoelen die zich op de openbare weg bevinden. Commandeur RT kan aangeven van welke verzekering gebruik gemaakt kan worden.

Gebruikte bronnen:

- WMO Amsterdam
- WMO Drechtsteden
- WMO Epe
- WMO Stichtse Vecht
- WMO Zaandam
- WMO Haarlemmermeer
- Transitiebureau WMO, ministerie van VWS
- Per Saldo, de vereniging voor Budgethouders
- Vilans, "Routeplanner PGB voor individuele voorzieningen"
- www.wetten.nl, WMO

Er kunnen geen rechten worden ontleend aan dit overzicht.

Commandeur Revalidatie Techniek

Graanmarkt 13
1681 PA Zwaagdijk

Tel. (0228) 568080

E: info@elektrischerolstoelen.nl

I: <http://elektrischerolstoelen.nl>